

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnilstvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni list dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopis se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za označila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede popoldne.

Štev. 34.

V Mariboru, dne 22. avgusta 1901.

Tečaj XXXV.

Naša politika.

Te vrstice pišemo neposredno pred za-
pnim shodom v Mariboru. Ne vemo še,
kako se bo obnesel shod, tudi ne vemo, kaj
bo vse prišlo na dnevni red, — na razpo-
slanih povabilih to ni povedano. Vendar nam
silijo ob tej priliki nekatere misli v pero, ki
se tičejo naše slovensko-štajerske politike.

Rodoljubi vseh stanov čutijo, da so se-
danje razmere na Štajerskem za Slovence
sila hude, da treba nekaj storiti in sicer sto-
riti hitro, odločno in premišljeno. Naša po-
litika je bila doslej večkrat podobna ladiji
brez vesla; posamezni časnikarji in politiki
so tavalili večkrat sem in tje, dočim so naši
močni nasprotniki delali vstrajno, složno, po
gotovem načrtu in za gotove cilje.

Naj se torej naši politiki en-
krat določi gotov načrt in pra-
vec. Vodilo pri tem pa ne smejo biti kake
časnikarske sanjarije, našemu ljudstvu tuje
in škodljive misli, ampak prave naši poli-
tiki se mora povzeti iz mišljenja in čutenja,
iz mesa in krvi, iz dejanskih razmer našega
ljudstva. Naše ljudstvo je pa v svojem jedru
zvesto udano krščansko-katoliški veri. Neo-
vržno dejstvo je, da na Štajerskem ravno
tam gineva stara slovenska poštenost, gmotno
blagostanje in narodnost, kjer ljudje zapu-
ščajo zdrava krščanska načela. Razuzdanost,
zapravljivost, narodno odpadništvo raste tem
bolj, čim bolj se ljudje odtujujejo krščanstvu.
Zatorej naša politika mora spoštovati krščan-
sko mišljenje in poštenost našega ljudstva,
ne pa razdirati te najtrdnjše podlage.

Naša politika mora iti dalje za tem, da
Slovenec ostane gospodar na svojem domu.
Ni dovolj, da se tu in tam izposluje kaka
podpora pri ministru, ampak naše gospodar-
stvo samo se mora povzdigniti. Z modro
gospodarsko organizacijo naj se uči ljudstvo
umnega kmetijstva, varčnosti, vzajemnosti,
podjetnosti. Isto velja tudi za obrtni in tr-
govski stan. Naša politika ne sme biti
samo za eden ali drug stan, ampak pri-
merno za vse skupaj. Vsakemu svoje! Za
našo gospodarsko organizacijo je treba enot-
nega načrta in zanesljivega vodstva, da ne
bodemo kakor muha brez glave. Naši izo-
braženi rodoljubi naj nesebično in resno
proučavajo razne stroke narodnega gospo-
darstva, ne pa da s surovimi dopisi ščuvajo
stan proti stanu.

Veliko dela, vstrajnosti in požrtvoval-
nosti tirja naša politika v narodnostnem
oziru. V narodnem oziru nam je zlobni na-
sprotnik zadnji čas dal občutljivih udarcev.
S političnimi društvi, s političnimi spisi in
shodi bo treba buditi naše ljudstvo, da se
zave svojih političnih in narodnih pravic.
Pa tudi naši inteligenci ali razumnim mor-
amo tu povedati trdo resnico. Mnogokrat
je najti več narodnega navdušenja in prepri-
čanja v borni kmetski hiši kakor pa v go-
spodskem domu omikanih Slovencev. Ko
bi zadnjih 50 let vsi naši omikani rodoljubi
storili pri svojih ženah in otrokih svojo na-
rodno dolžnost, ne bi imeli danes toliko od-
padnikov in ljutih sovražnikov ravno med
tistimi, ki so sinovi navdušenih slovenskih
narodnjakov.

Odločno pa moramo obsojati ono šču-
vanje, ki zadnji čas sem iz Kranjskega sika
svoj gadjji strup. Naravno je, da so ljudje
različnega mišljenja, in pri vseh narodih so
bile in še so različne politične stranke, toda
vsaka stranka mora v svojem boju ostati v
mejah resnice, poštenja, dostojnosti ter ljud-
ski blagor višje ceniti kakor svoje strankar-
stvo. V stari rimski državi sta se kavsali
med seboj ljudska in plemenitaška ali patri-
cijska stranka, pa kjer je šlo za skupni bla-
gor domovine in kjer je bila nevarnost, so
bili edini kakor eden mož. Na Slovenskem
pa se dobijo ljudje, ki so vrgli od sebe vse
poštenje, katerim je paganstvo (ajdovstvo)
ljubše kakor krščanstvo, ljudje, ki niso za
narod nič storili in nič trpeli, ki pa hočejo
razdreti vse, prodati slovensko ljudstvo tudi
najhujšemu sovragu, ki bi se zvezali tudi s
Turkom zoper lastne brate, ako ne gre vse
po njihovi sprijeti volji. Žalostno je, pa res-
nica, da med tistimi slovenskimi sinovi, ki
prisegajo na kranjski «Narod» pa na «Rodo-
ljuba» in pa med našimi narodnimi sovraž-
niki že obstoji zveza. Nemški listi pišejo
sovražno zoper naše zaslužne rodoljube, in
ravno tako tudi «Narod» in «Rodoljub».
Ptujski «Štajerc» ponatiskuje članke iz «Ro-
doljuba» in «Narod» hvali «Štajerca» kot
izvrsten list; ravno tako «Celjska vahta»
zajema iz «Naroda», «Narod» pa iz nje. Za-
grizeni nemški listi nimajo nikdar žale besede
zoper liberalce pri «Narodu» in «Rodoljubu»,
pač pa izlivajo svoj srd na slovensko duhov-
ščino, na naše poslance in druge zaslužne
može. V ogromni večini je slovensko štajer-

Listek.

Snubitev in ženitev.

Poslovenil Ivan Vu—k.

Kmet Anže, kateri si ni privoščil jesti
ne spanja, temveč delal od zore do mraka,
od mraka do dne in spravljal bogastvo na
kup, bil je suh, slaboten možiček.

Po ženini smrti se je preselil v majhno
hišico zunaj vasi ter tam živetaril s svojo
deklo Mico, katera je služila že 20 let, pa
navzlic temu si ni mogla pri tem skopuhu
ničesar prihraniti.

Nekega dne je popravljaj plot zraven
potoka, kateri je tekel mimo hiše. Po ne-
previdnosti mu je padla sekira v vodo. Hitro
se stegne ponjo, ker pa je bil neroden, zgubil
je ravnotežje ter padel v dokaj globoko vodo.

Krik je privabil Mico. Ko vidi potaplja-
jočega se gospodarja, skoči za njim ter ga
srečno privleče na breg. Ko Anže zopet
pride nekoliko k sebi, se Mica od veselja
razjoče, da je njen gospodar zopet oživel.

»Oh«, vsklikne, »kako sem vesela, da
se niste utopili«.

Anže, veseleč se novega življenja, začne
tarnati, da mu je sekira v vodi ostala. Mica
hoče skočiti ponjo, a on jo prime, rekoč:
»Hvala Bogu, da sem le jaz rešen, sekira

naj le ostane, kjer je! Da si me iz vode
rešila, sem ti zelo hvaležen, pa tudi darilo
ti ne odide.«

Po večerji izvleče Anže možnjo iz kota,
kjer jo je imel zakopano. Pokliče Mico in z
veliko težavo in britkostjo ji poda dve kroni
rekoč:

»Tukaj, Mica, je obljubljeno darilo; dobro
obrni ta denar. Najboljše bo, ako si kupiš
srečko, s katero dobiš 100.000 kron, ako
zadeneš. — — — — —

Prvokrat je bil Anže tako potraten in
vse njegove misli visele so od sedaj na srečki.
Rad bi vedel usodo svojih kron ter je pri
vsaki priložnosti poprašal Mico, če je že
kupila srečko.

»Še ne«, odgovorila mu je vsakokrat ona.

Nekega dne, ko ji je že presedalo vedno
sprasovanje gospodarjevo, reče:

»Da, srečko sem že kupila.«

»Re—es? In kakšno številko?«

»Številko štiriintrideset.«

»Prav dobro«, odgovori Anže in ponovi
večkrat zaporedoma številko, da bi si jo bolje
zapomnil. »Le pazi, da je ne izgubiš.«

»O, le brez skrbi bodite.«

»Ako pa se znabiti bojiš, da jo izgubiš,
potem — — —.«

»Kaj?«

»Potem jo daj meni, da jo zaprem v
omaro.«

»Ni se treba bati, — jaz je gotovo ne
izgubim.«

Tako je tekel dan za dnevom. Jedlo se
je v naglici, kaj malega, kakor poprej, spalo
malo, delalo pa veliko.

Anže je skoraj pozabil na srečko, ko
nekega dne pri brivcu zagleda časnik, na
katerem je stalo z velikimi črkami zapisano:
»Glavni dobitek, številka štiriintrideset,
dobi 100.000 kron.

Anže od veselja vsklikne in skoči raz
stol tako naglo, da bi ga brivec skoro vrezal.

»Kaj se je zgodilo, Anže?« vpraša ga
brivec.

»Nič, nič«, sili se z mirnim glasom go-
govoriti.

Potem zbriše očali, vzame časnik in
bere še enkrat iste vrstice. Brez dvojbe, šte-
vilka štiriintrideset, Micina srečka. Vrže čas-
nik na mizo ter hiti domov, kjer ga Mica že
čaka z zajutrekom. Dasiravno ni bilo mnogo,
kakor nekaj sira in orehov, ne more ničesar
jesti.

»Kaj vam je?« vpraša Mica skrbno.

»Meni? Celo nič.«

»Ste morebiti bolni?«

»Ne, ako ti že enkrat rečem, da mi nič
ni, potem me pusti pri miru«, reče nevoljen.

sko ljudstvo odobrilo izstop iz graškega dež. zbora. In kdo je zdaj proti temu? Nemški listi pa «Narod» in «Rodoljub». Če bi pa bili naši poslanci šli v Gradec, potem bi «Narodu» zopet ne bilo prav in bi jim gotovo očital izdajstvo. Nemški listi srdito napadajo naše duhovništvo, da dela za slovenščino, «Narod» pa in «Rodoljub» enkrat pišeta, da v politiki nič ne delajo duhovniki, drugokrat, da se ne smejo mešati v politiko, tretjkrat da bi morali delati, potem pa zopet, da preveč delajo.

Vsak pošten človek mora naši duhovščini spričevanje dati, da je svojo narodno dolžnost vedno izpolnjevala. S tem izpolnjuje le svojo dolžnost, ker vsak pošten človek mora za svoje ljudstvo delati in trpeti. Duhovščina zato ne pričakuje nikakšnega plačila in ga tudi nima, razven grdo psovanje in obrekovanje od vseh strani. Slovenska duhovščina bo pa tudi naprej nesebično sodelovala vzajemno z drugimi stanovci v prosepah našega tlačenega naroda, ker to zahteva večna in nepodkupljiva pravica. Tudi duhovnik je človek, je državljani, in se je več šolal, kakor kak propadli kričač ali «Narodov» dopisun. Tu se ne gre za nadvlado ali gospodstvo, ampak kdor bo več delal in več trpel za narod, temu čast! Edino trezna in zdrava bo naša politika, ako složno primejo za delo vsi, kateregakoli stanu so, katerim je res do dela in do blaginje slovenskega ljudstva.

«Slov. Narod» v št. 188 naše staro geslo «Vse za vero, dom, cesarja» zaničljivo imenuje «plesnjivi žegen». A mi štajerski Slovenci smo to geslo sprejeli od našega Slomška in odločno protestiramo, da bi se kak «Narodov» kilavec norčeval iz tega.

Vkljub jezi «Narodovi» mi pričakujemo od shoda, da nam poda novih sredstev za narodno delo pod starim, dobro izkušenim nesebičnim geslom:

Vse za vero, dom, cesarja!

Politični ogled.

Ministri pri cesarju. Zadnje dni so naši in ogrski ministri drug drugemu odpirali vrata pri cesarju v Ištu. Prišli so pač čestitat vladarju za rojstni dan, a govorili so tudi važne reči o politiki. Na Ogrskem bo državni zbor v kratkem razpuščen in se gre za sedanje ministerstvo ter njegovo večino v zbornici. Pri nas pa so deželnozbornske volitve pred pragom in pa bliža se čas, ko bo treba sklicati državni zbor, katerega čaka veliko in važnih nalog.

Od sedaj je skrbno opazoval Mico. Ali morda zna, da je dobila 100.000 kron? Gotovo ne! Ne vedoč za svojo srečo, dela kakor prej mirno in zadovoljno, med tem ko Anže ne najde nikjer miru.

Nekega dne jo vpraša jecljaje:

»Ali je kaj novega, ljuba?«

»Drugega ni nič, kakor da je koklja izvalila piščeta!«

»Nisem se motil!« misli si sam pri sebi, ničesar ne zna, od te velike sreče. To je skoro nemogoče, da bi moje krone tako svoto prinesle.

Dnevi so tekli in tako je pretekel tudi teden, pa on ne upa Mici ničesar omeniti. Časnik prinese naznanilo, ako se po preteku treh mesecev dobički ne vzdignejo, pripadejo k loteriji nazaj.

Tudi to naznanilo je bral Anže. Ubožec ni mogel več jesti ne piti, še manj pa spati. Dvajsetkrat je hotel že Mici obstati, pa vedno mu nekaj usta zapira.

Nekega jutra hoče povedati, naj velja kar hoče. Ali kako začeti? Mici zapove zaklati kokoš in speči velik kos svinjetine. Med tem prinese tudi iz kleti, kjer je imel pod drvami zakopane steklenice vina. Nazadnje še da denar za kavo, sladkor, čaj, žganje in druge sladkarije.

Zakaj so Nemci na Moravskem »spravljivi«? V »Information« pišejo iz Olomuca kaj podučno o pravih vzrokih, ki silijo Nemce, da so ravno na Moravskem tako »spravljivi«. Čehi v Olomucu so namreč uveli bojkot proti nemškimi obrtnikom. In to tako uspešno, da so Nemci prišli do spoznanja, kako potrebno bi bilo, da se — sporazumejo s Čehi. Nemci uvidevajo, da bodo s tako taktiko najbolj varovali svoje in da napravijo konec češkim nadaljnim težnjam.

Car na Francozskem. Predsednik Loubet je povabil carja na velike vojaške vaje v Šampanjo. Car je vsprejel povabilo in dospetja po morju ter se izkrca v Dunkerque. Predno se izkrca, ogledata si car in Loubet severno brodovje, ki vsprejeme carja, ko isti prispe v francozsko morje.

Vojna v južni Afriki. Iz novejših vesti je razvideti, da se je bojevanje v južni Afriki zopet osvežilo in svet se je začel zopet intenzivneje baviti z južnoafriškim bojem. Buri postajajo čim dalje tem drznejši in Angleži niso nikjer več na varnem pred Buri, ki so tu pa tam zopet oprijeli ofenzivo, t. j. začeli sami napadati angleške čete. Dne 17. t. m. so Buri zavzeli Bremersdorp, oplenili pošto in popolnoma pokončali vse mesto. Angležki listi poročajo, da odpor Burov v Oranju postaja vedno manjši in da mislijo svojo akcijo koncentrirati v Kapski koloniji, kjer bodo operirali burski poveljniki Delarey, Schmidt in Devet. Povdarjamo: tako poročajo angležki listi! — Lord Kitschener poroča zopet o neki jako čudni »zmagi« Angležev; pravi namreč, da je stotnik Wood s 150 možmi premagal kakih 600—800 Burov, da pa ni mogel izkoristiti te zmage in da je o **retiriranju** zgubil nekaj mož. Mi se le čudimo Angležem, čemu da imajo v južni Afriki proti peščici Burov tako veliko armado, ako more 150 Angležev premagati kar 800 Burov? Iz tega bi se dalo sklepati, da Angleži ne morejo premagati Burov samo radi tega, ker jih je, namreč Angležev — preveč. Drugič pa je ta »zmaga« uprav moderna, ker se ni dala izkoristiti in ker so zmagovalci po tako sijajni zmagi — retirirali.

Dopisi.

Iz Ormoža. (Političen shod pri Sv. Tomažu.) Shod je bil mnogoštevilno obiskan, — približno cenili smo okoli 800 udeležencev. — Sprejele so se jednoglasno naslednje resolucije:

Mica si misli, da je gospodar izgubil pamet. In ko ji Anže še zapove, naj vzame stol in naj se vsede, bila je tega trdno prepričana, da se mu moti. Upreti se mu hoče z vso silo.

»Preveč imam dela, in tudi se ne spodobim sedeti zraven vas«, odvrne mu odločno. »Vsedi se, ako ti rečem«, zapove nestrpljivo Anže.

Mica je slišala praviti, da se ne sme nespametnemu ustavljeni, temveč mu izpolniti vsako željo. Brez ugovora sede tedaj na stol zraven njega.

»Vzemi, draga Mica, jej in pij, kar ti srce poželi!« govori Anže ter ji polaga najboljše kose na krožnik.

Molče južinata, kar pretrga Anže tihoto: »Kaj misliš, Mica, je za me še dovolj časa, da se oženim?«

»Seveda še ni prepozno. Res ste že stari, a radi tega še močni in zdravi«, odgovori Mica.

»No, ako tako misliš, kakor govoriš in če si z menoj zadovoljna, se lahko poročiva. Kaj rečeš k temu?«

Ko je Mica pekla kokoš in svinjsko pečenko, mislila je vsakojake reči o gospodarju, a tega ni niti sanjala.

»Vi se le šalite«, reče po kratkem molku.

»Kaj še«, odgovori resno Anže, »star

I. Državnemu poslancu g. dr. Ploju izreka se na vspešnem delovanju, posebno da se je potegoval tudi za koristi ormoškega okraja, zahvala, ter se mu izreka popolno zaupanje. Zborovalci izražajo željo, da se slovenska delegacija v svrhu vspešnega delovanja v parlamentu združi v jeden klub.

II. Politično društvo «Sloga» uvažuje vzroke, kateri so povzročili izstop poslancev iz deželnega zbora, ter izreka z ozirom na to dr. Rosini in slovenskim poslancem zaupanje. — Vlada se pozivlja, da posreduje ter odstrani vse ovire in omogoči zopetni vstop slovenskih poslancev v deželni zbor.

III. Narodna enakopravnost naj se djanski izvrši s tem, da se nastavljajo na Spodnjem Štajerskem le uradniki zmožni slovenskega jezika, da se izdajajo dopisi in rešitve od političnih sodnijskih in davčnih uradov slovenskim strankam v slovenskem jeziku, da se napravijo na vseh javnih poslopih vsaj dvojezični napisi, da se končno napravijo dvojezični napisi na postajah ter se izklicujejo imena postaj tudi v slovenskem jeziku.

IV. Za slovenski Spodnji Štajar naj se ustanovi posebni oddelek deželnega šolskega sveta, posebni kulturni svet mesto skupne kmetijske družbe, naj se ustanovi končno posebni oddelek c. kr. namestnije ter se s tem dejstveno izvede želja Slovencev — proč od Gradca.

V. Slovenski poslanci naj vplivajo na to, da se ustanovi za slovenske pokrajine c. kr. nadsodišče in slovensko vseučilišče v Ljubljani.

VI. Vlada se pozivlja, da skrči vojaško prezentno službo na dve leti.

VII. Učiteljske plače na ljudskih in meščanskih šolah naj se uredijo primerno istim državnih uradnikov od XI. do VIII. plačilne vrste.

VIII. Ker se občinskim predstojništvom nalagajo vedno večja bremena v prenešenem delokrogu ter se je v zadnjem času izročilo istim tudi dostavljanje uradnih pisem, ne da bi se njim dala za to kaka odškodnina, pozivlja se c. kr. vlada, da se občinska predstojništva za take posle primerno odškodujejo.

IX. C. kr. vlada se pozivlja, da nemudoma prekliče v izvršilni naredbi finančnega in justičnega ministerstva dne 21. junija 1901 k postavi dne 18. junija 1901, št. 74 d. z. v članu 32 navedeno določbo, da se morajo pristojbine od nepremičnin, katere se niso tekom 30 dni vplačale, takoj in brez izjeme vknjižiti, ker narastejo s tem strankam nepotrebni stroški vknjižbe in svoječasnega brisa,

sem, nimam žene ne otrok, sam živeti nočem več. Potem me tudi še veže hvaležnost, da si me rešila iz vode.«

Mica ni vedela, ali sanja ali bedi, nazadnje pa le reče k vsemu »da«, da ne bi starega razžalila.

Kmalu potem bila sta zaročenca mož in žena.

Komaj sta prišla iz cerkve domov, vpraša Anže ženo glasno se smeja:

»No, Mica, kje imaš tvojo srečko?«

»Kakšno srečko?«

»No, tisto loterijsko, številka 34.«

»Ne razumim te — —.«

»E, ti znaš prav dobro —«, reče neprijazno, »srečko, katero si za dve kroni kupila, ki sem ti ju jaz daroval.«

Žena se glasno nasmeje.

»Oh, tisti dve kroni«, začne jecljaje.

»Veš kaj, jaz sem večkrat slišala, da se pri loteriji malokdaj kaj dobi — — — to zimo bilo pa je zelo mrzlo —.«

»No — — — in?« jeclja Anže bled kakor stena.

»In namesto srečke kupila sem kožuhove čizme —. Celó zimo me ni nič zeblo v njih. Smeš mi verjeti.« — — — — —

ter itak davčne oblasti lahko uvedejo zvršno na premičnine, ki je dosti ceneja.

X. Za ormoški okraj in za sosednje okraje naj se ustanovi poljedelska šola s slovenskim učnim jezikom in sicer z ozirom na to, da tvori ormoški okraj sredo mej ljutomerskim in ptujskim okrajem, s sedežem v Ormoži.

XI. Ker je blagostanje prebivalcev ormoškega okraja v prvi vrsti odvisna od vinogradstva, pozivlja se c. kr. vlada in dežela, da podpirate izdatneje prebivalstvo posebno pri nabavi trt in da se iste po možnosti ubogim vinogradnikom brezplačno sicer pa proti zelo nizki ceni izročajo.

XII. Odločno izjavimo, da je postava, katero je sklenil deželni zbor v zadnji seji glede volitev za okrajni zastop v oddelku velikih posestnikov, naravnost izzivanje Slovencev na Štajerskem, in protestujemo proti taki kmetškemu stanu nasprotni postavi.

Politično društvo «Sloga» v Ormoži sme biti ponosno na lepe uspehe, kateri so se dosegli s shodom pri Sv. Tomaži. — Pokazalo se je, da so pri nas nemčurji le redko zasejani ter si niti ne upajo javno nastopiti. Celo našega domačega preroka Petra Zadravca iz Loperšič smo pogrešali. Seveda je nekaj drugega, govoriti napram domačim ljudem, ki ga dobro poznajo, ali pa mej tujci, kateri domnevajo, da je naš Peter Bog ve kako slaven in čislán v domovini. — Le jeden izgled. Vkljub lastni agitaciji in prosjačenju, naj ga volijo volilci v občinski odbor v domači občini, — je Peter propadel. Škoda da ni bilo na shod njega in njegovih prijateljev, da bi slišal dve ali tri.

Pri shodu je vladalo popolno soglasje ter so se izvajanja dr. Ploja in dr. Rosine sprejela z navdušenjem. — Upamo, da obrodí ta shod obilen sad!

Iz Gotovelj. Zborovanje društva «Kmetovalec» v Gotovljah dne 4. t. m. se je nepričakovano dobro obneslo. Vdeležba je bila pri krasnem vremenu jako obilna. Počastilo je zborovanje z dohodom poleg obilice domačih društvenikov tudi lepo število gostov iz Žalca in drugod. In gotovo nikomur ni bilo žal, da se je zborovanja udeležil, ker ni nam manjkalo ne poduka ne zabave, in tudi gostilničar nas je postregel z izborno vinsko kapljico in hladnim pivom. Mnogo lepih naukov je podal živinorejcem zopet naš deželni potovalni učitelj g. M. Jelovšek, kateri je v daljšem govoru kot izkušenec in veščak temeljito podučeval o reji živine. In gotovo bodo njegove besede mnogo vplivale na zboljšanje tukajšnje živinoreje. Ves vspeh zborovanja vršil se je točno in v najlepšem redu. Izvolil se je z vsklikom stari društveni odbor. Domači zbor pevcev pa nas je vmes prav ljubko razveseljeval z lepim petjem, da sta se poduk in zabava lepo vrstila. Zopet nam je to zborovanje društva «Kmetovalec» dokaz društvene čilosti, katero si je znalo ohraniti še najdalje leto svojega obstanka in je do danes napravilo že XXIV občnih zborov. Društvo «Kmetovalec», katerega namen je v prvi vrsti izobraziti ljudstvo, pa je doseglo za časa svojega obstanka tudi svoj namen in to vedo najbolje tisti, ki so poznali Gotovlje pred 10 leti in opazujejo tudi sedanost.

Toliko za danes, drugič zopet kaj več. Gotoveljski.

Iz Murskega polja. (Veselica mladeničev.) Veselica, katero je priredilo «Bralno društvo v Križevcih» dne 15. avg., se je prav imenitno obnesla in je navzoče občinstvo v vsakem oziru zadovoljila. Nastopili so le kmečki fantje in vsled tega jim gre tem večja čast. Precej težke umetne pesmi so peli z veliko dovršenostjo, za kar gre tudi g. nadučitelju Herzogu vsa hvala. Gledališki igri «Kmet Herod» in «Vedeževalka» pa ste nas kar očarali. Igrali so, kakor bi bili sami izurjeni igralci, ne pa kmečki fantje, katerim je usojeno le za pljug in motiko držati. Posebno dobro sta jo pogodila gg. Franc Štuhec in Jakob Štuhec.

H koncu še je govoril v jedrnatih in pretresljivih besedah č. g. Muršič, kaplan od Sv. Benedikta. Povdarjal je posebno veliko vrednost vsakega bralnega društva in pa ljubezen, kojo naj gojimo do naše mile slovensčine. Izpodbujal je ljudstvo, da naj vedno odločno zahteva, da pride slovenski jezik pri vseh uradih do svoje veljave, in da se mu ne vsiljuje nemščina. Izrekamo tem potom č. g. kaplanu, kakor vsem fantom od Sv. Benedikta najsrčnejšo zahvalo za njihov poset. Čast križevskim fantom!

Velenje, 8. avg. 1901: Po zimi je bilo, da je imela občina Velenjska voliti nov zastop. — Narodna stranka, ki ima v tej občini ogromno večino, sklicala je dva volitvena shoda, na katerih so volilci vsakega kraja popolnoma prosto predlagali kandidate za novi odbor. Nekateri kraji glasovali so celo z listki, da se je dobil kandidat, katerega je hotela večina dotičnega kraja. Na dan volitve so bili pa tudi ti kandidatje skoro enoglasno voljeni. Nedavno volili so potem novi odborniki župana, in bil je voljen s 15 glasovi od 18 g. Josip Skaza. — Dva glasa je dobil prejšnji župan g. Vinko Ježovnik in jeden listek je bil prazen. Zakaj ni bil prejšnji župan izvoljen? Že pred 3 leti so bili odborniki razdvojeni, katerega izmed 2 možev, ki sta oba zmožna in imata svoje zasluge, naj volijo županom, ali g. Vinka Ježovnika ali g. Josipa Skaza. — Rajni g. Skubic je vplival, da je bil voljen takrat g. Vinko Ježovnik. Odbornik g. župnik Cizej pa je rekel tistokrat po volitvi: «No, danes g. Ježovnika; čez tri leta, če še bomo imeli mi (namreč narodna stranka) vajeti v rokah, pa g. Josipa Skaza; in res vsi odborniki, ki so takrat pritrdili tem besedam, so se jih letos spomnili, in hoteč ostati mož beseda, volili g. Skaza. To je resnično in popolno poročilo o volitvi župana v Velenjski občini. Kličem vse odbornike: če more kateri dokazati, da je merodajna oseba vplivala na enega ali drugega, da bi volil g. Skaza, izplačam mu 1000 K.

S tem stvarnim poročilom primeri dragi bralec dopis iz Velenja v «Domovini» z dne 30. julija 1901. V tem dopisu javka in tarna dopisnik, katere grozne reči se gode v našem trgu, da ne vemo, kam neki plovemo z našo taktiko. Vemo, pravi nadalje, kako je prišlo, da je velezaslužni dosedanji župan g. V. Ježovnik pri volitvi dobil le en glas (dobil je dva glasa), ki je vendar tako zaslužen, ker je 12 let županoval (ne 12, samo 9 let) in je o lanski povodnji posredoval na primer-nem mestu, da so prizadeti dobili podporo. Da se je pa vendar moral vmakniti, izhaja od tod, ker se je merodajna oseba morala upogniti miglaju nežne roke, in tej na ljubo vplivala na odbornike, da so ali preslepljeni ali iz strahu glasovali, ako tudi proti svojemu prepričanju. In potem še pa hočejo ironizirati starega župana, ki je raz stolec pal, pa ga še častnim občanom imenujejo; in mož, ki je vse to pouzročil, ga še v «Gospodarju» hvali radi zaslug! To je res preveč! — Tako dopisnik «Domovine!» Udarimo nekoliko na ta plevel. — G. V. Ježovnik ima zasluge! Da, županil je 9 let, storil svojo dolžnost, kolikor mogel in hotel! O času grajenja železnice bilo je dosti opravila, pa so drugi tudi pomagali. Kar se pa tiče posredovanja za odškodnino lani, ima glavno zaslugo v tej reči g. pl. Adamovich, v drugi vrsti g. V. Ježovnik. Način, kako razlaga dopisnik padec župana V. Ježovnika, je pa značilen za njegovo osebo, na tem sem ga spoznal. — Živo nam svetijo te njegove besede, da vidimo, na kaki stopnji stoji ta možicelj. — Dokler ne dokaže svoje trditve, imenujemo njegovo trditev obrekovanje. In odborniki so bili preslepljeni ali pa se bali. Dopisnik tega pač sam ne verjame! In vržejo ga raz županski stolec, potem pa ga volijo častnim občanom! — in hvalijo v «Gospodarju». Ali veš, kako je prišlo, da je bil g. V. Ježovnik častnim občanom izvoljen? Njegov privrženec stavil je predlog, da se V. Ježovnik voli častnim občanom, in g. V. J. da o tem pred-

logu glasovati z besedami: Kdor je zato, da se mene imenuje častnim občanom, naj vzdigne roko. In odborniki so vzdignili roke. Neradi smo omenili to reč, pa ker dopisnik o tem govori, morali smo zadevo pojasniti. — Kar se tiče dopisnika v «Gospodarju», ga možicelj tudi ni pogodil. — (Istina! Uredništvo «Slov. Gosp.»)

Iz Sevnice. (Zborovanje «Save».) Dne 18. t. m. se je vršil v lepem posavskem trgu Sevnici shod kat. pol. društva «Save». Vdeležilo se je shoda nekaj odličnih tržanov in cvet sevnjskih kmetov. Tudi nekaj delavcev se ga je udeležilo. Po pozdravu g. predsednika so se razlagala pravila društva, na kar je g. Gostinčar iz Ljubljane razpravljaj kmečko in delavsko vprašanje. Višek njegovega govora je bil, da le organizacija, zadružništvo more rešiti obupanega kmeta, in vsi stanovi, bodi si kmečki, delavski ali obrtni, smejo pričakovati boljše prihodnosti edino le v krščanstvu. Nesebična krščanska ljubezen more dati vsakemu, kar mu gre, more mir in srečo poklanjati narodom, katero jim kali sebični liberalizem. Zato nazaj h Kristusu, krščanstvu, izvoru prave sreče. Z navdušenjem so bile sprejete njegove besede. Socijalnemu govoru je sledilo poročilo drž. in dež. poslanca g. Žičkarja. Z vidnim zanimanjem je sledilo njegovi razpravi o delovanju dež. in državnega zbora pričujoče ljudstvo, dajalo večkrat spoznati svojo nevoljo nad krivicami, ki se nam gode v Gradcu, z navdušenjem pa pozdravljalo delovanje državnega zbora, v kolikor je ono v prid zatiranemu kmetu. Za g. Žičkarjem je društveni tajnik govoril o nemških šolah na slovenskih tleh. Pokazal je, da so nemške, šulferajnske šole sovražnice naše vere, naše narodnosti, da bijejo v obraz pravi pravdi, pedagogiki in so silna krivica za davkeplačevalce, katerim se obešajo na vrat brez vsake potrebe. Tako se namerava obremeniti sevnjska občina z vzdrževanjem tamošnje dvorazredne šulferajnske šole, katero obiskuje pa le sedem nemških otrok. Vi prijatelji nemških šol na slovenskih tleh, da bi vi videli, kako so sevnjski kmetje ogorčeni in razjarjeni nad nepotrebnimi šulferajnskimi šolami in to po vsej pravici, bi vas menda enkrat vendar le že srečala pamet, da ne bi več delovali v svojo sramoto in škodo svojih slovenskih otrok. Z navdušenjem sta se sprejeli sledeči resoluciji: Po drž. zakonu naj se prepove starišem pošiljati svoje otroke v take šole, kjer se jim prepoveduje učiti se v materinščini, in: z odločnim odporom se ugovarja nakanam, da bi se podeželele zasebne šulferajnske šole.

¶ Po tajnikovem poročilu se je sprejelo 30 novih udov v društvo, na to pa ravnost iste resolucije, kakor teden prej v Pišecah.

Na škodo tukajšnje slovenske šole in v prilog nemške se že več let po raznih nemških listih napada vrli g. nadučitelj Mešiček, da bi se mu odvzelo vse zaupanje. Zato sta se z navdušenjem za g. nadučitelja sprejeli sledeči dve resoluciji:

Napadi na g. nadučitelja J. Mešička v nemških listih so povsem podli in lažnjivi. Delovanje g. nadučitelja Mešička v šoli je vseskozi hvalevredno, kar dokazuje nadzorniško poročilo c. kr. okr. šolsk. nadzornika. Zato se tukaj javno izreka vse zaupanje g. naduč. Mešičku.

Naj se na merodajnih mestih pojasni, da stoji slovensko učiteljstvo brez vsakega prava nasproti najpodlejšim dopisom po nasprotnih nemških časnikih, da se ne sme spuščati javno v časnikarsko polemiko, med tem, ko je zasebnim šulferajnskimi učiteljem vse dovoljeno.

V raznih nasvetih se je posebno povdarjala potreba vravnave Save na več mestih in prepovedi izseljevanja mladine v tuje kraje. Ko se je izrekla vsestranska zaupnica g. poslancu, je g. poslanec Žičkar nazdravil dva vladarja, avstrijskega, ki je ravno ta dan obhajal svoj 71. letni rojstni dan in pa vla-

darju sv. kat. cerkve, sv. očeta, ki je tudi ta dan obhajal svoje godovno kot Joahim.

Z navdušenim 3kratnim «Živijo» na oba vladarja smo končali lepo zborovanje društva «Save» v Sevnici.

Sv. Križ tik Slatine. (Cesarska slavnost.) Napolnjeni gostilniški prostori g. Ogrizeka so bili v nedeljo dne 18. avgusta zanimive priče patrijotičnega navdušenja, ki je vladalo in prešinjalo srca vseh, ki smo slavili dan slavnega rojstva cesarja Franca Jožefa. Četudi je deževna burja skazila popolno nadejo, smo vendar podali dokaz, da Slovenec svojega cesarja slavi ravno tako lahko pod milim nebom ob lepem vremenu, kakor ob deževnem pri burni nevihti pod varno streho. Vrstile so se navdušene pesmi, katere je prednašal naš slavni pevski zbor. Žel je na splošno zahtevanje občno pohvalo. Prišla je na vrsto deklamacija, katero je prednašala gospodičina učiteljica Minka Od-lasek po pesniških besedah gospoda kapelana Zemljiča. V znesenih besedah je slavila pomen, katerega je pripravil avstrijskim narodom rojstni dan cesarjev. Burno odobravanje je sledilo tej deklamaciji. Na vrsto je prišel slavnostni govor č. g. vikarja rogaškega. Govornik je povdarjal posebno važen pomen današnjega dneva za avstrijske Slovane, posebno za Slovence.

Pred 600 leti so bili Slovenci sužnji nemških graščakov, sedaj so svobodni. Pod drugimi nemškimi vladarji bi bili propali in popolnoma izginili, pod Habsburžani so se ohranili, ohrabрили in ojačili. To je imel hvaležen Slovenec vedno v spominu. Zato je vedno daroval za svojega avstrijskoga vladarja svojo kri, kar je cesar Franc Jožef vedno povdarjal napram Slovincem ob priliki svojega obiska po slovenskih deželah rekoč: »Na zvestobo Slovencev sem bil vedno ponosen in se zanašam tudi vedno na nje.« Med drugim je govornik posebno povdarjal, da bomo svojega vladarja še iskreno proslavili, ako bomo gojili katoliško šolstvo, katerega pokroviteljstvo je prevzel slaven član habsburške hiše Franc Ferdinand. Sklepčno je povdarjal govornik, da bomo zvesti Avstrijci tudi le, ako bomo vedno branili čast in pravico materinskega slovenskega jezika, kateremu je naš cesar vedno dajal častno odlikovanje.

Sledilo je v programu še nekaj navdušenih pesmi, katere je mnogoštevilno slovensko in hrvatsko občinstvo sprejelo z glasnim odobravanjem.

Za tem je sledila prosta zabava, ki se je istotako obnesla izvanredno presenetljivo. Take slovesnosti so velepomembne za patrijotično-narodno zavest, posebno slovenskega ljudstva, ki je bilo in je iz srca prepričano, da mu je avstrijski cesar res pravi vladar, ki ga vodi do sreče in blagostanja.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Cesarjev rojstni dan. Kakor drugod se je tudi v Mariboru slovesno obhajal cesarjev 71 letni rojstni dan. V stolni cerkvi je bila ob 10. uri slovesna sv. maša, katero je mesto bolanega knezoškofa opravil stolni prošt preč. g. L. Herg. Prisostvovali so zastopniki civilnih in vojaških oblasti ter šolskih zavodov. V kadetni šoli je bila ta dan slovesnost, istotako so veteranci imeli svojo svečanost.

Osebnosti. Mil. knezoškof so se danes zjutraj odpeljali za več časa v kopalnice, da si okrepčajo narušeno zdravje.

Preoblečenje. Na visoki praznik Marijinega vnebovzeta je v cerkvi tukajšnjih častitih šolskih sester namesto obolelega prevzvišenega nadpastirja prečastiti gosp. dr. Janez Mlakar sledečim kandidatinjam obleko sv. Frančiška slovesno izročil: Katarini (sedaj Valeriji) Jeraj iz Vodice na Kranjskem;

Ivani (Apoloniji) Rausdner iz Spodnje Polskave; Apoloniji (Martini) Štaleker z Šmartnega pri Slov. Gradcu in Frančiški (Antoniji) Golob iz Ljutomera.

Starinski spomenik so odpravili — v Mariboru. Na mestni deški šoli pri stolnici je bil vzdignjen spomenik v čast nekemu češkemu vojaku, ki je ob času francoskih vojsk se pogumno bojeval zoper sovražnika in kot pravi junak padel za svojega cesarja. Vsak tujec si ga je z zanimanjem ogledal, saj je v Mariboru itak videti malo kaj zgodovinskih spominkov. Pa mariborskim hajlovcem je bil na poti tudi ta spominek, ker pač ni bil postavljen na čast Bismarku, ampak češkemu junaku, ki mu je bilo ime Vencel, in pa ker je menda preveč oznanjeval mariborski mladini avstrijsko domoljubje. Seveda ljudje, ki norijo za Bismarko in po njem imenujejo mestne ulice, morajo zatreti, kar so nekdanj Avstriji zvesti Mariboržani postavili. Spominek je bil res že popravljen potreben, pa mariborsko mesto, ki za nepotrebne reči troši tisočake, bi že lahko ohranilo ta zgodovinski spomenik. — Sedaj mislijo napraviti v Mariboru muzej t. j. zbirko za zgodovinsko znamenite starine. «Vencla» menda ja ne bodo notri djali, drugači bode tudi tam strašil mariborske prusake. Naj rajši Bismarkove hlače in škornje denejo notri!

Previdno ravnajte s smodnikom. Dne 15. avgusta se je zopet zgodila nesreča pri streljanju proti toči na strelni postaji g. dr. Šmidererja v Kamci. Vsled hitrega streljanja je padla iskra iz strelne cevi pri nasipavanju topičev v smodnik ter je dotičnika precej močno poškodovala na obrazu. Pazite torej pri nasipavanju topičev in ne streljajte prehitro.

Poučen shod za slovenske posojilnice priredi dne 23. t. m. v Celovcu celjska zveza slovenskih posojilnic. Tudi za Štajersko tak poučen shod ne bi škodoval!

Umetniški štipendij je dobil od vlade naš štajerski rojak, slovenski pisatelj Fr. Ks. Meško, provizor v Št. Danijelu na Koroškem.

V Dobrni je dobila mesto poštarice c. kr. poštna odpraviteljica v Ponkvi gđc. Marija Strašek.

Himen. Dne 13. t. m. poročila sta se v samostanu «Marija Trost» pri Gradcu velezaslužni nadučitelj iz Sevnice, g. Josip Mešiček z gospico Irma Scheucher, vnukinjo nekdanj jako marljivega in priljubljenega nadučitelja Frana Kranner-ja v Sevnici. — Čestitamo!

Umrl je dne 13. t. m. v Vahru pri Briksnu nekdanji kavalerijski obrist v Mariboru general Hijacint pl. Schulheim.

Povožen strojevodja. Na kolodvoru v Vuhredu je železniški stroj povozil železniškega strojevodjo Verovška, ki je ostal na mestu mrtev. Ponesrečeni zapusti vdovo s šestimi otroci. — Minolo nedeljo je pa na koroškem kolodvoru v Mariboru nekemu pripnjaču odtrgalo nogo.

Zahvala. Občina Pameška je tukajšni cerkvi za nove stopnice darovala 80 K. Za ta velikodušen prispevek se podpisano predstojništvo slavnemu županstvu prijazno zahvaljuje. Cerkv. predstojništvo v Pamečah.

Požar. Dne 13. t. m. zgorela je blizo Pameč tovarna za leseno volno. Ker je bila visoko zavarovana, sedanji posestnik dr. Makso Kiesewetter nima škode. Tovarniški delavci bodo sedaj imeli vsaj nekaj časa nedeljski počitek, ki se jim sicer ne privoši.

V slovengraškem okraju se v novejšem času zapazuje veliko zanimanje za olupšanje cerkev. V kratkem času bo dogotovljeno slikanje štirih cerkev: Slovengraške, Starotrške, Pameške in Holmske. Vsaka ima drugega mojstra in zanimivo bi bilo iz ust kakega veččaka slišati nepristransko kritiko. Evo toraj strokovnjaki pridite in si oglejte to delo, pa nam po «Slov. Gospodarju» povejte svoje mnenje!

S Pilštanjca. Zvedeli smo, da «Narod» in «Štajerc» obirata našega obče spoštovanega gospoda župnika zaradi razdeljenja

podpore. Da smo Pilštanjčani zavoljo tega ljubezen in zaupanje do svojega dušnega pastirja izgubili, je grda laž. Le neka pri nas malo cenjena oseba je povzročila te napade. In kozjanski dopisnik pobira od takih ljudi gradivo za svoje dopise! Hvala Bogu, da se naš gospod župnik za psovke takih ljudij ne zmenijo. Saj vejo, da smo in jim bomo srčno udani in da le to želimo, naj bi še mnogo let med nami ostali. — Občina trga Pilštanj, dne 14. avgusta 1901. Miha Maček, župan. — Občinski urad Drenskorebro, Matija Amon, župan. — Občinski urad Zdole, Miha Čepin, župan.

Iz Gotovelj se nam piše: Kakor smo zadnjič poročali, zidanje šole v Gotovljah hitro napreduje. Kakor je že odločeno, se začne s šolskim podukom že dne 1. novembra t. l. Učiteljske službe so razpisane do 15. septembra.

V Savinjski dolini je že letošnjo leto mnogo škode povzročila suša. Na prodnatih tleh so poljski sadeži čisto vsahnili. Tudi hmelj je vsled suše mnogo trpel. — Ta teden se je začelo v Savinjski dolini obiranje hmelja. Cena se mu je nastavila po 2 kroni za kilogram, katera pa se še zna zvišati.

Zakaj k nemčurju? «Celjski Sokol» hoče napraviti prihodnjo nedeljo izlet v Ljubečno k g. Ropanu. Kakor se nam iz Škofjevasi poroča, napravlja to na narodno zavest skrajno neugoden vtis, to radi tega, ker je g. Ropan ne sicer po rojstvu, pač pa po mišljenju — Nemec, in ker bi se v Ljubečni našel lepši veselni prostor pri narodnem gostilničarju. Brezdvomno je «Celjski Sokol» slabo poučen o imenovanem «narodnjaku», ki kaže ob vsaki priliki, da ni naš. Nerazumljivo bi bilo sicer, zakaj se prireja izlet ravno k njemu! Omenimo na primer le-to, da je g. Ropan svoj čas skupno s svojim svakom, znanim «mirnim možem» Martinom Premščakom protestiral po vahtaričinem receptu pri namestništvu zoper izvolitev štirih velezaslužnih narodnih voditeljev častnim občanom, med njimi tudi g. dr. Iv. Dečko-ta, sedajnega staroste «Celjskega Sokola». — Sokol, tvoj ponos!

Podobe z nemškimi napisi. — Po Savinjski dolini — in gotovo tudi po drugodi — so si ljudje od nekih agentov naročili drage podobe — pa škoda, vse nosijo nemške napise! Sicer itak nimajo Bog ve kako lepih in pomenljivih napisov — kajti ljudje, katerim je dobiček glavna reč, ne bojo našli najprimernejših napisov — pa vendar še teh slovensko ljudstvo ne razume. — Če si že hočete kaj naročiti, zahtevajte vselej slovenski napis.

Duhovne vaje za duhovnike se vršijo te dni v Mariboru. Vodi jih redemptorist č. o. Andrej Hamerle. Vdeležuje se vaj 96 domačih in zunanjih duhovnikov.

Vodstvo politične ekspoziture v Konjicah. Ces. kr. okrajni komisar v Celju, dr. Adam Weiss pl. Schleussenburg je imenovan za komisarja polit. ekspoziture v Konjicah.

Šoli zaprli so na Humu in pri Svetinjah v ormoškem okraju, ker so se pokazali mnogi slučajni «špičkov» med tam. šolsko mladino. Prva šola bo zaprta 2, druga 3 tedne.

Okrajne učiteljske konference se vršijo letos za ormoški okraj dne 4. septembra pri Veliki Nedelji, za ptujski okraj dne 7. septembra v šoli okolice in dne 11. sept. za rogaški okraj v Rogatcu.

Duhovniške spremembe. Č. g. I. Hribernik žup. braslovški je postal dekan, č. g. Rudolf Janežič, dosedaj II. kapelan v Celju je imenovan za špirituala v kn. šk. bogoslovnici. G. M. Štrakl pa pregledovalcem računov v kn. šk. pisarni. G. J. Munda pride za provizorja k Sv. Joštu na Kozjaku. G. I. Gorišek pride iz Braslovč za II. kapel. v Celje, g. Goth. Ferme pa iz Gornji Grada v Braslovče. Na novo so nastavljeni gg. novomašniki: Pučnik Ant. v Gornji Grad, Ev. Vračko za II. kapel. na Vranskem, Lenart Mart. v

Št. Ij pri Turjaku, Zajc I. k Sv. Rupertu nad Laškim.

Mesto venca na grob dr. Iv. Križaniča za dijaško kuhinjo: Cerjak Jožef 10 K, J. Voh 4 K, Štrakl 10 K, Turkuš 10 K, Arzenšek Al. 6 K, Rath Paul 5 K, Vauptič M. 2 K, Kramaršič 2 K, Hirti 2 K, Tomažič 2 K, Kocpek 2 K, Ocvirk 2 K, Pečnik 2 K, Hrašovec 2 K.

Nemške paralelke na slov. šoli Krčovina Leitersberg. Pretečeni teden je bila komisijonalna razprava zaradi ustanove nemških paralel na tej edini slovenski šoli v posredni mariborski okolici. Zaslisanih je bilo 102 staršev. Za nemški pouk se je izreklo 79 staršev, za oba jezika 25 staršev, a za slovenski pouk le osem staršev. Saj pa tudi niso smeli drugače govoriti v navzočnosti Girstmayrja in drugih mogotcev. — Žalostno je pa vendar, da slovenski stariši tako pljujejo sebi v skledo.

Mestni stavbeni nadzornik v Mariboru se je ujel. Po Mariboru so zidali mnogo takih stavb, da je občinstvo prišlo samo ob sebi do sklepa, da morajo podjetniki neko osebo na magistratu »mazati« z denarjem. Sedaj so prišle lepe reči na dan. Prišlo je na dan, da si je mestni stavbeni nadzornik Rezegh dal izplačevati od tvrdk jako visoke svote in je še-le tako primerno »namazan« jim dajal mestna dela. Znal si je tako izkoristiti svojo službo, da je zase dobil od nekaterih tvrdk po 8000, 4000, 6500, 3000, 1000 kron »poboljška«. Predvčeršnjim je ta uzorni mariborski mestni stavbeni nadzornik stal pred sodiščem in obsojen je bil na osem mesecev ječe, povrh je dobil vsakih 14 dni jeden post, za reveže v Mariboru bo moral plačati 22.500 kron, za one v Lito-mericah pa 400 kron. Obravnava je bila živa slika liberalnega gospodarstva. Rezegh, za pravo Režek, je bil rojen Čeh, pa je zatajil svoj rod in postal hud Nemec. Zdaj se pa vidi kakšni so, ki se sramujejo svojega roda.

Brzovlak je skočil s tira večerj popoldne okoli 1/2 3 ure pred mariborsko postajo, kjer se križata koroška in tržaška proga. Vlak je bil poln ljudi. K sreči je strojevodja hitro zastavil vlak in je lokomotiva potegnila za seboj le dva vagona, poštnege in enega osebnega. Nesreča se ni zgodila nobena, pač pa se je potnikov polastil hud strah. Železniški nasip je precej poškodovan, vendar je danes že zopet vse vrejeno.

Razglas o sprejemu gojenk v gospodinjsko šolo c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. Meseca oktobra se otvori četrti tečaj gospodinjske šole, ki bo trajal 12 mesecev. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom čč. gg. sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem, novo zidanem poslopju poleg Marijanišča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani.

Pouk, ki je slovenski in brezplačen, zavzema poleg verouka, vzgojeslovja, zdravoslovja, ravnanja z bolniki, spisja in računstva vse one predmete, katere mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti se pa poučuje teoretično in praktično o kuhanju, šivanju (ročnem in strojnem), pranju, likanju, živinoreji, mlekarstvu, vinarstvu itd. Gojenke se istotako vežbajo v gospodinjskem knjigovodstvu ter v ravnanju z bolniki in z bolno živino.

Gojenka, katera bo sprejeta v zavod, plača na mesec za hrano, stanovanje, kurjavo, razsvetljavo, perilo, t. j. sploh za vse, 14 gld., ali za ves tečaj 168 gld. — Vsaka gojenka mora po možnosti prinesiti naslednjo obleko s seboj: dve nedeljski obleki, tri obleke za delo, dva para čevljev, nekaj belih in barvanih jopic za ponoči, štiri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krili, šest sraje, šest parov nogavic, 10 do 12 žepnih robcev, šest kuhinjskih predpasnikov in tri navadne predpasnike. (Predpasniki za delo se tudi priskrbe v zavodu proti plačilu; ako ima katera več obleke, jo sme prinesiti s seboj).

Deklice, katere hočejo vstopiti v gospodinjsko šolo, morajo:

1. Dopršiti že 16. leto; le izjemoma, v posebnega ozira vrednih slučajih, se more dovoliti sprejem mlajših učenk; 2. znati čitati, pisati in računati; 3. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave; 4. predložiti obvezno pismo starišev ali varuha, da plačajo vse stroške; 5. zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu.

Prošnje za sprejem, katerim je treba priložiti šolsko in zdravniško spričevalo ter obvezno pismo starišev, oziroma varuha, naj se pošljejo

do 15. septembra t. l.

glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

V prvi vrsti se sprejmo v gospodinjsko šolo deklice, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem; ako pa bo v šoli prostora, sprejemale se bodo tudi prosilke iz drugih dežel.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske, v Ljubljani, 31. julija 1901.

Iz drugih krajev.

† **Dr. Jos. Kaizl.** Dne 19. avgusta je na svojem posestvu Miškovice umrl previden s sv. zakramenti, bivši finančni minister dr. Jos. Kaizl. Že dalj časa je bolehal na črevesih in bil že edenkrat operiran. Zadnje saboto se je pa bolezen zopet hudo ponovila in ga položila na mrtvaško posteljo. Dr. Kaizl se je rodil 10. junija 1854 v Volinju na Češkem. Študiral je v Pragi in l. 1876. postal doktor prava. Deloval je tudi kot pisatelj in sicer je spisal več razprav v češkem in nemškem jeziku o narodnem gospodarstvu. Sploh je bil jako zmožen mož in odličen češki politik. V Thunovem ministerstvu je bil finančni minister in je z njim vred odstopil 2. oktobra 1899. Cesar je cenil njegove zmožnosti, poklical ga je v gosposko zbornico in ga imenoval za svojega tajnega svetovalca. V mladočeskem klubu je vedno zastopal zmernejšo strujo.

Šolske deklice tihotapke. Pri Masliancu na laško-švicarski meji so carinski uradniki odkrili cel penzjonat, ki se je bavil s tihotapstvom. Mlada dekleta so napravljala izlete preko meje. Ko so se zadnjič dekleta od tega izleta zopet vračala, so jih nakrat prijeli carinski uradniki. Pri preiskavi dobili so pri dekletih množico cigar in cigaret. Vrednost vsega blaga, ki so ga pri kratkem svojem »delovanju« utihotapile preko meje, znaša 12.000 kron.

Koliko stanejo vojne! Pariška »Lanterne« je izračunala, koliko so stale vojne — pa ne vse — v petdesetih letih sem. Krimska vojna v letu 1854. je stala 150 milij. ljudij in kakih 5 milijard goldinarjev; vojna v Italiji v letu 1859. 45.000 ljudij in 750 milij. gld.; vojna na Danskem v letu 1864. 3000 ljudij in 87 milijonov gld.; avstrijsko pruska vojna v letu 1866. 45.000 ljudij in 800 milijonov gld.; francosko-nemška vojna v letih 1870—1871. 215.000 ljudij in 7 in pol milijard; rusko-turška vojna 250.000 ljudij in 2 milijardi in 800 milijonov; južno-afriška vojna 40.000 ljudij in 2 milijardi goldinarjev. Tu niso še vštete vojne Italijanov z Menelikom, Francozov v Tongkingu in na Madagaskarju, kitajska vojna z Napoleonom, sedanja kitajska vojna, Garibaldinski boji, vojna Angležev z Afganistanom itd. Ali že gori našteje vojne same so stale 748.000 ljudij in 937 milijonov goldinarjev.

Potopljena ladija. Blizu Pirana je prevrnila burja jadrenico, takozvano »bracero Levante«, ki je last Al. Parenzana. Na ladiji je bilo 50 tonel. turšice. Potopila se je ladija v globočini kakih 15 m. Gospodar in moštvo se je rešilo. Parnik »Audax« je odplul na lice mesta da poskusi dvigniti potopljeno ladijo.

Komu gre zausnica? Neki učenec je v šoli čital iz zgodbe sv. pisma: »Gospod, lepo nam je tukaj biti, ako hočeš naredimo tri šotore«. Katehet: »Ako ne boš glasno bral, ti dam zausnico!« Učenec čita dalje: »Tebi eno, Mojzesu eno in Eliju eno«.

Društvene zadeve.

Za slovensko šolo v Mariboru so čč. duhovniki, zbrani na duhovnih vajah, zložili 60 K. Bog plati!

Ruše. Veteranska slavnost, katera bi se imela vršiti pretečeno nedeljo, se priredi pri vsakem vremenu prihodnjo nedeljo to je 25. avgusta v gostilni g. Alojzija Muleja (po domače Fuchs). Sodeluje slavna veteranska godba mariborska. Slovenci od blizu in daleč! pridite v nedeljo, ako vam je mogoče, vsi v Ruše, da bomo nastopili v večjem številu in s tem pokazali, da je dravska dolina še naša, ne pa lastnina tistih nemškutarjev, ki prihajajo ob nedeljah semkaj v znano nemškutarsko krčmo. Tudi je naša narodna dolžnost, da obiščemo v nedeljo krčmo gospoda Alojzija Muleja, kateri je pred kratkim odklonil ponudbo ruških, oziroma mariborskih prusakov, ki so hoteli prirediti sulferajnsko slavnost. Do svidenja!

Mili darovi za družbo vednega čiščenja: Marenberg 20 K, Sobota 18 K, Trbovlje 28 K, Zavrče 15 K 90 v, Sv. Lovrenc na kor. železnici 11 K, Sv. Jedert nad Laškem 14 K, Ponkva 40 K, Sladka gora 6 K, Slivnica pri Celju 10 K, Kalobje 5 K, Zibika 11 K, Sv. Štefan pri Žusmu 21 K, Sv. Jurij na juž. žel. 47 K, Žusem 7 K, Artiče 53 K 40 v, Dobova 45 K 80 v, Črešnjevec 47 K 60 v, Rečica 17 K 10 v, Ljutomer 50 K, Konjice 164 K 80 v, Dobje 7 K 60 v, Polje 25 K, Sv. Tomaž pri Vel. Ned. 34 K, Sv. Lenart pri Vel. Ned. 4 K 50 v, Kapela pri Brežicah 9 K, Cirkoci 31 K, Sevnica 36 K 44 v, Belevode 5 K, Dol 18 K, Vransko 40 K, Remšnik 16 K 32 v, Sv. Alojzij v Mariboru 17 K 48 v.

Iz Bočne. Gospod potovalni učitelj Ivan Bele imel bode podučno predavanje dne 25. avgusta ob 3. uri popoldne v Bočni. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor kmetijskega bralnega društva v Bočni.

Bralno in gasilno društvo pri Sv. Juriju ob Ščavnici priredita skupno veselico dne 1. septembra t. l. v gostilni pri M. Slanu. Začetek ob 1/4 4. uri popoldne, s podučljivim govorom, petjem, tamburanjem in prosto zabavo, h kateri se udje in tudi drugi uljudno vabijo. O d b o r.

Leposlovno bralno društvo pri Mali Nedelji priredi dne 1. septembra 1901 veselico s pomočjo dijakov-pevcev in tamburašev. Vspored obsega pevske in tamburaške točke ter igro »Šolski nadzornik«.

Političen shod pri Sv. Treh Kraljih priredi »katoliško politično društvo za okraj Sv. Lenart Slov. gor.« dne 25. avg. hitro po večernicah z naslednjim vspeedom: 1. Predavanje g. M. Jelovška, potovalnega učitelja o živinoreji. 2. Poročilo deželnega poslanca g. Fr. Robiča o deželnem zboru. 3. Poročilo državnega poslanca dvornega svetnika M. Ploja o državnem zboru. 4. Poročilo starega in volitev novega odbora. 5. Razni predlogi in nasveti. — Ozirom na omenjeni vspeod pričakuje obilne udeležbe o d b o r.

Dijaški kuhinji v Mariboru je daroval č. g. Ernest Trstenjak, kapelan pri Sv. Ani na Krembergu, 5 K v spomin nje ustanoviteljja preč. gosp. dr. Ivan Križaniča, stolnega dekana v Mariboru.

Kmetijsko bralno društvo v Hajdinu pri Ptujju priredi v nedeljo, dne 1. septembra, popoldne po večernicah na vrtu gosp. Gregoreca veselico domači mladini na čast s sledečim vspeedom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Deklamacija. 3. Slavnostni govor. 4. Ipavec: »Slovenska dežela«, mešan zbor. 5. Jeza nad petelinom in kes, veseloigra v

v dveh dejanjih. 6. Deklamacija. 7. Majcen: »Kmetška kritika«, kouple. 8. Kmet Herod burka v dveh dejanjih. 9. Narodna: »Lahko noč«, mešan zbor. — Ako bi to nedeljo deževalo, vrši se veselica na prvo lepo nedeljo potem. K obilni udeležbi vabi domačine, sosedne in vse prijatelje mladine odbor.

V hvaležni spomin na svojega ustanovitelja rajnega stolnega dekana dr. Ivana Križaniča služi družba sv. Vincencija s svojimi udi in podpiranimi revčki v nedeljo, dne 25. t. mes. v stolni cerkvi sv. maša.

Dirkalsko društvo ljutomersko priredi dne 8. sept. konjsko dirko na Cvenu. Darila znašajo nad 1000 K, poleg tega je še troje častnih daril: eden gig, ena amer. vprega in ena ura. Konjerejci ljutomerskega in sosednih okrajev se pozivljajo, da svoje konje dobro izvezbajo in skrbijo za to, da bode naše dirkalstvo pokazalo v vsakem oziru napredek. Tekmovalci se morajo oglasiti pri g. Zemliču do 5. sept. opoldne, isto uro bo tudi žrebanje. Vse natančneje na lepkih (plakatih).

Vabilo k zabavi, katera se bo vršila 25. t. m. v Št. Andražu nad Polzelo na vrtu Grmovšekove gostilne. Začetek točno ob treh popoldne. Ako bi bilo ta dan slabo vreme, vrši se zabava 8. dne septembra. Ker se je lansko leto ob enaki priliki sešlo v Št. Andražu zares velikansko število gostov iz Savinske in Šaleške doline, je upati, da bode tudi letos udeležba prav mnogoštevilna.

Slomšekova slovenska knjižnica v Selnici ob Muri. (Letno poročilo.) Dne 15. avg. je preteklo leto, kar nam je vlč. g. Fr. Sal. Gomilšek iz Jarenine ustanovil za naše razmere prepotrebno knjižnico. Pri ustanovitvi nam je največ pripomogel zraven g. Gomilška velezaslužni gosp. Fr. Kruljč, bivši šentiljski kapelan ter domači domoljubni mladeniči. Bodi jim vsem na tem mestu izražena najpristrčnejša zahvala. Bog jim poplačaj tisočero! — Knjižnica šteje sedaj okoli 500 knjig, katere so darovali č. gosp. Gomilšek, slav. Slov. Matica ter domači mladeniči. V tem prvem letu se je, kljub temu, da še knjižnica ni vsakemu znana, izposodilo 685 knjig, od teh 95 nabožnih, 175 gospodarskih, 351 leposlovnih in 64 druge vsebine. In kažejo se tudi že lepi uspehi. Ljudstvo se začinja po pridnem čitanju knjig probujati. Izposodilo se je tudi mnogo števil »Slov. Gospod.«, »Našega Doma« in »Slov. Lista«, katere so nam posojevali tukajšni rodoljubi. Dal Bog, da bi naša knjižnica to popravila, kar nam kvari šulferajnska šola na Sladkem Vrhu, v katero šolo je naša popolnoma slovenska občina vsolana! V to pomozi Bog!

Cerkvene zadeve.

Romarska cerkev na Trsatu. Najimenitnejše svetišče na slovenskem jugu je brezdvomno svetišče na Trsatu blizu Reke ob jadranskem morju. Tukaj je po sporočilu bivala 3 leta in 7 mesecev sv. hišica iz Nazareta, ki se je potem preselila v Loreto na Laškem. Na tisoče in tisoče romarjev, Hrvatov in Slovencev pride vsako leto na Trsat. Sedanja cerkev trsatska je pa veliko premajhna in neprimerna za tako imenitno božjo pot. Zatorej so očetje frančiškani, ki oskrbujejo to cerkev, sklenili pozidati novo, lepo cerkev, ki bi naj bila nekaj skupni dar Hrvatov in Slovencev Mariji Devici. Ustanovilo se je v ta namen posebno društvo, da nabira milodare za novo cerkev. Potrjeno je to društvo od hrvaške deželne vlade in senjskega škofa. Udje tega društva so ali utemeljitelji, ki plačajo 200 K enkrat za vselej, ali dobrotniki, ki plačajo enkrat za vselej 100 K, ali redni udje, ki plačajo 5 K za vselej ali pa izvenredni darovniki, ki darujejo enkrat za vselej 1 krono. Omenjene svote se izplačajo ali naenkrat ali pa v treh letih. Udje postanejo deležni vseh dobrih del, ki se opravljajo za dobrotnike te cerkve in samostana.

Vsako nedeljo se opravljajo sv. maše za žive in vsak mesec enkrat za rajne dobrotnike. Za ude tega društva se bo še posebej maševalo vsako soboto in kadar bo cerkev dogotovljena, se bo vsako leto 10. majnika opravila sv. maša za rajne ude in dobrotnike.

Slovenci, katerim je možno in ki radi hodijo na daljna božja pota, naj se obrnejo tudi v Trsat in kdor more, naj daruje svoj dar, da tako pripomore postaviti veličasten hram na tem slavnoznanem kraju, ki mora biti čast in ponos vernim Hrvatom in Slovencev.

Darovi se najbolje pošiljajo preč. škofijstvu v Senj na Hrvaškem.

Sv. Lenart pri Velikinedelji. (Blagoslovljenje kapele.) Prelepa slovesnost se je vršila preteklo nedeljo. Blaga zakonska Jož. in Terezija Kovačec iz Oslušovec sta dala sezidati jako mično kapelo v čast brezmadežni Devici. In v nedeljo so jo blagoslovili starosta lavantinskih duhovnikov, zlato-mašnik in domači župnik Fr. Toplak. Podoba brezmadežne Device, ki jo je krasno izdelal znani podobar Perko od Sv. Trojice v Slov. gor., je bila blagoslovljena v cerkvi. Iz cerkve k domači hiši so jo nesla belooblečena dekleta bližnje zlahte Kovačecve v spremstvu kakih 50 drugih belooblečenih in opletenih deklet in velike množice drugega ljudstva. Po blagoslovljenju kapele imel je prisrčen nagovor v čast Mariji, brezmadežni Devici, g. kaplan Fr. Muršič od Sv. Benedikta, ki je kot poseben, dolgoleten prijatelj Kovačecov k tej slovesnosti prihitel iz daljnega kraja. Ganljiv je bil prizor, ko je govornik pripočel in izročal v Marijino varstvo družino Kovačecovo, potem može in žene, zlasti pa mladeniče in dekleta, sploh vso verno slovensko ljudstvo. Počastili so to slovesnost predragi sosedje od Sv. Marjete, v prvi vrsti gg. župnik in kaplan, potem velikonedeljski župnik, veliko svetne gospode, izmed katere naj posebno omenim blagorodnega gospoda dr. Geršaka z rodbino iz Ormoža. Sledila je potem v prijateljskem krogu tako prijetna, tako vesela zabava, da nam bo ostala dolgo v najprijetnejšem spominu. Vse to priča, kako dobra in priljubljena sta Jož. in Terezija Kovačec. Veliki posestnik Jožef Kovačec je mož jeklenega značaja, globokega verskega prepričanja ter vnet in goreč Slovenec, jako izobražen ter ima v ormožkem okraju veliko veljavo. In ravno on in njegov vrli tovariš Korpar, je bil tisti, ki je v zadnji volilni borbi največ storil za Žičkarja v ormožkem okraju. Ta vrli mož bi bil dober deželni poslanec. In žena njegova? Kaj naj rečemo o njej? No, kdor je poznal preblagega, ljubeznivega dr. Alojzija Meška, profesorja v bogoslovju, ta pozna tudi to ljubo ženo; sestra pokojnega Meška je, in stem je vse rečeno. Mi le želimo tema vrlima zakonskima, naj bi pod varstvom Marijinim, katero tako srčno častita, živela mnogo, mnogo let tako srečna, vesela in zadovoljna, kakor doslej.

Pri Sv. Florijanu ob Boču se je v nedeljo 11. avgusta obhajala lepa slovesnost. Preč. gospod dekan Šalomon je blagoslovil za farno cerkev tri krasne kipe: Lurdske Marije, Sv. Jožefa in Sv. Antona. Darovala jih je blagorodna gospa Marija Kunstek. Tisočkrat Bog plati!

Gospodarske stvari.

Shod nemških kmetijskih zadrug in sicer že 17. se bo vršil dne 21., 22. in 23. avgusta v Monakovem. Zadrugištvo je na Nemškem že v lepem razvoju.

Žito. Dosedaj so cenili letino na negotovi podlagi, ki se je od dne do dne izpreminjala. Tvorilo je to podlago v prvi vrsti vreme, od katerega je najbolj zavisna dobra ali slaba letina. Kakršno je ravno bilo vreme v novem ali starem svetu, po tem so izračunjevali skupni pšenični pridelek; izpreminjal

pa se je račun dosledno, ker je bilo tudi vreme danes tukaj ugodno, jutri zopet kje drugod neugodno.

Danes pa imamo za izračunjanje žitnega pridelka trdnejšo podlago — žito samo. Po vseh krajih, ki zalagajo dežele z žitom, je omlačeno, zato je sedaj lahko natančneje in zanesljiveje določiti letošnjo letino.

Dočim so na vremenski podlagi pričakovali splošno najboljše letine, so se poljedelci v Evropi na svojo žalost uverili, da so se skoro povsod korenito uračunili. Po vseh žitnih krajih Evrope so pridelki manj in manj klenega zrnja, nego je še ob kraju kazalo. Odločilni činitelji so hoteli imeti pred časom vsekakor najboljšo letino, prepričali pa so se sedaj, da so prav prorokovali oni, ki se niso nadejali najugodnejše. Ti so namreč trdili, da žito ni ugodno prezimovalo; no z ozirom na Evropo so pogodili, za Ameriko pa so se zmotili. S tega stališča so delali za trdnejše žitne cene, oni pa, ki so bili nasprotnega mnenja, so pritiskali cene kar najnižje. Sedaj se je izkazalo, da ostra zima v Evropi ni bila kaj ugodna za žito; to se je posebno pokazalo v severni Nemčiji.

Amerika je letino nad vse hvalila, ravno tako se stari svet ni mogel sprijazniti z mislijo, da bi utegnila biti žetev le malo nepovoljna. Čim bolj pa se je bližala žetev, tem resneje se je kazalo, da se črnoglednost nekaterih veščakov dokaj obistini. Amerika je morala vsled vročine, ki je palila po severu, izvemši Kanado, ter povzročila na jari pšenici občutno škodo, svoje prvotne ogromne številke znatno skrciti; ozimina pa se je, kakor so pričakovali, izborna obnesla.

Nemčija, ki si že izprva ni obetala dobre letine, se tudi ni uštel. Na severu, kjer je največ žitnega polja, je žetev primeroma najslabša.

Sijajno letino so prorokovali na Balkanu, toda obnesla se je tudi le deloma; v Rumuniji pa je škodovalo deževno vreme kakovosti in množini pšenice, kajti deževalo je navadno neprilichno.

Poročila iz Rusije si močno nasprotujejo; iz tega se da sklepati, da je letina neenakomerna. Dne 13. julija t. l. je poročal nemški generalni konzulat iz Peterburga jako neugodno o položaju polja. Vročina in suša ob zoru sta na zrnje silno neugodno vplivali. Rž se je pričela mahoma dražiti; že dovršene sklepe so razveljavljali, češ, da bode rž slabo uspela. Tudi drugo žito se draži, in izvaževalci so na podlagi slabih poročil iz središča Rusije na razne kraje že odpravljeno žito baje zopet poklicali nazaj. Jako neugodna poročila prihajajo iz najbolj žitorodnih krajev, koder so jara, rž, posebno pa ajda in oves domalega ugonobljeni; glede rži se je nadejati samo še slabe srednje letine. Razen rži pa je ugonobljena tudi klaja. Nepovoljne vesti prihajajo tudi iz Transvaala, severnega Kavkaza ter iz južnozpadnih pokrajin.

Vzlic vsemu temu pa bode splošna žitna letina vendarle nekoliko izdatnejša od lanske, to pa edino le radi boljšega uspeha v Ameriki. Vendar pa se od »Cincinnati Pricerurant« na 80 milijonov bušljev proračunjeni presežek bržkone ne bode obdržal, kajti sedanje zaloge starega žita so proti istodobnim lanskim mnogo manjše, posebno pri poljedelcih in farmarjih.

«Narodnogospodarski Vestnik».

Loterijske številke.

Gradec 17. avg. 1901. 81, 12, 62, 86, 51
Dunaj » » » 61, 71, 50, 27, 34

Thierry-jev balzam in centifolično mazilo se sme na podlagi ugodnega predloga École supérieure de Pharmacie v Parizu od 21. velikega travna 1897 na Francoskem upeljati in naravnost na privatne osebe pošiljati. Toda ne samo tja, ampak tudi v vse dežele se ti izdelki pošiljajo in ima podjetnik v Londonu samosvojo podružnico, koder se tudi mnogo njegovih pridelkov izvaja. Izdeluje se samo v Pregradi.

Zahvala.

421 1-1

Iskreno zahvalo izrekamo tem potom vsem, ki so se od blizo in daleč blagovoljno vdeležili pogreba gospoda

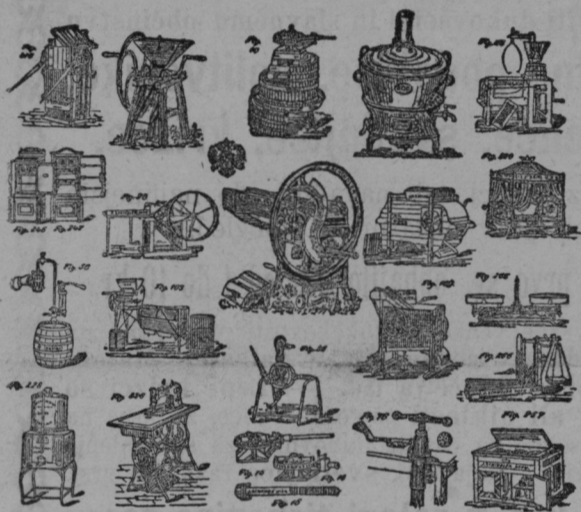
Feliksa Stampfel - na,

stud. iur.,

katerega življenje je usoda na tako žalosten način uničila.

Posebno pa bodi najprisrčnejša zahvala prečastiti duhovščini, velecenjenim gg. pevcem, gg. vseučiliščnikom in dijakom ter vrlemu prebivalstvu Središkega trga, katero je v tako mnogobrojnemu številu spremilo predragega rajnega k večnemu počitku.

Žalujoča rodbina Stampfel.

Janez Schindler

Dunaj III., Erdbergstr. 12,

pošilja zastoj vsakemu cenilniku v slovenskem jeziku. V tistem se nahaja več ko 400 podob različnih strojev in orodja za poljedelstvo, obrt in hišne potrebe. Cene nižje kakor povsod drugod. Pošilja se na poskušnjo. Realna postrežba se jamči. Plačila prav ugodna. Solidni krščanski prokupci se iščejo.

Janez Schindler,

c. kr. 9
lastnik privileg.
Dunaj III., Erdbergstrasse 12.

Na slovenska naročila se slovenski odgovarja.

Slovenska delavnica za cerkveno umetnost!

Tirolsko Konrad Skaza Tirolsko

Sv. Urh — Gröden

se priporoča preč. cerkvenim predstojništvom za prenovljenje cerkvenih del, za preskrbljevanje novih altarjev, leč, rezljanih (Relief) in slikanih križevih potov, posameznih podob, kipov in križev. Specialist za betlehemske jaslince z 30 rezljanimi podob. od 60 K višje.

Za vsako poljubno podobo, altarjev in betlehemske jaslince, pošljem originalne fotografije; za križe pa rezljana razpela na ogled, frankovano vsakemu preč. duhovniku. — Ker pridem v kratkem v slovenske kraje, prosim že sedaj cenj. dopisov, ker si lahko dela osebno ogledam. 243 10-8

♦♦ Naslov je: Konrad Skaza, St. Ulrich, Gröden, Tirol. ♦♦

Vsaka beseda stane 2 v.

Najmanjša objava 45 v.

MALA OZNANILA

Vsaka beseda stane 2 v.

Večkr. objava po dogovoru.

Vsaka beseda stane 2 vin.

Ti inserati se samo proti predplačilu sprejemajo; pri vprašanih na upravništvo se mora znamka za odgovor pridejati.

V najem se da.

Kovačija s stanovanjem vred, tik okrajne ceste, kjer je dosti dela za dva kovača, se da pod ugodnimi pogoji v najem in se tudi lahko s kovačkim delom odsluži. Janez Svetec pod. Varožek, posestnik in krčmar na Ljubečni pri Celju 315 10

Proda se.

Hiša in vila na prodaj. Zraven je sadni in zelenjadni vrt, studenec z izvrstno vodo, za upokojece zelo primerno. Najemni dohodki hiše 737 K, vile 2461 K na leto. Več pove Anton Merčun, Weinbaugasse 23, Maribor. 407 3-3

Rudeče in belo vino, več polovnjakov se proda po 23 do 26 kr. liter. Ponudbe pod F. P. poste restante. Loka pri Zidanemmostu. 412 3-2

Voz, enoprežni in dvoprežni, napol krit in odprt, se proda. Franc Ferk v Mariboru, Augasse št. 2. 411 3-2

Lepo posestvo, obstoječe iz hiše s 4 sobami, 3 kuhinjami, pralnico, velikim vrtom z dotikajočo se njivo in vodnjakom, se proda iz proste roke zaradi družbinskih razmer. Leži na koroški glavni cesti, 15 minut od glavnega trga. Posestvo je tudi pripravno za mlekarstvo. Pojasnila daje posestnik v Mariboru, koroške ulice št. 122. 418 3-1

Odda se.

Pekarija in gostilna z velikim prometom se radi preselitve takoj odda. Berghaus. Studenci pri Mariboru. 2-1

Dva pridna dijaka sprejme poštena, krščanska rodbina na hrano in stanovanje. Ponudbe se pošiljajo upravništvu „Slov. Gospodarja.“ 422 4-1

Proste službe.

Postranski zaslužek,

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. — Ponudbe pod „1.70 Gradec, poste restante.“ 222

Službo cerkvnika in organista

(ali pa samo organista) želi nastopiti na kaki dobri fari ali pa v trgu mlad fant (ceciljanec) lepega vedenja in z jako dobrimi spričevali. Zamore pa tudi nastopiti ob enem službo občinskega tajnika. Kdo? pove uredništvo „Slov. Gosp.“ 402 3-3

Viničarja s 4 do 5 delavskimi močmi sprejme v Tepsovi pri Sv. Petru poleg Maribora pod zelo ugodnimi pogoji major Moser v Mariboru, Tegethoffstr. št. 13, I. nadstropje. 408 3-3

Kovaškega učenca iz dobre hiše ter lepega vedenja sprejme takoj Alojzij Horvat, kovaški mojster pri Sv. Benediktu v Slov. gor. 419 3-1

Dva učenca z dobrimi šolskimi spričevali, večša nemškega in slovenskega jezika, sprejme Anton Ulaga, trgovec z manufakturnim blagom v Mariboru, Tegethoffstrasse 31. 417 3-1

Službo organista in cerkvnika želi nastopiti mlad mož cecilijanske šole in dober pevec z vzornimi spričevali. Nastop službe 1. oktobra 1901. — Naslov pove upravništvo. 423 2-1

Trgovska učenka, poštenih starišev, z dobro šolsko izobrazbo, nekaj v šivanju izvežbana, sprejme se v trgovino mešanega blaga pri Ferd. Herzogov v Ljutomeru. 433 2-1

V zalogi tiskarne sv. Cirila v Mariboru se dobi

Za birmance lep spomin

in sploh za odrasle koristen molitvenik

„DUHOVNI VRTEC“

v V. natisu.

Zraven lepih molitev za očitno in domačo službo božjo obsega na 480 straneh še pouk za sveto birmo in 116 svetih pesmi: velja v usnje vezan z barvanim obrezkom K 1'40, v usnje vezan z zlatim obrezkom K 1'70, v usnje vezan z zlatim obrezkom s kopčo K 1.90.

Sv. birma,

Pouk in priprava za ta sv. zakrament za šolo in dom v III. natisu.

1 kom. velja 12 v, 10 kom. K 1'10, in 100 kom. K 9'—

KUVERTE

s firmo priporoča

tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Tiskarna sv. Cirila

naznanja p. n. občinstvu, da prevzema naročila za vizitnice, pisma, cenike s podobami itd. izvršene v kamnotisku. Zagotavlja se dobra izvršitev in nizka cena.

Novo!

Molitvenik
Sveto opravilo.

Za mladino in tudi za odrasle.

Spisal

Jožef Čede,
kapelan.Cena 70 vin, po pošti
10 vin. več.

— Priporoča —

tiskarna sv. Cirila.

Novo!

Slovenska tverdka!

Weberjevih dedičev naslednik:

Vincenc Čamernik

oblastveno preiskušeni kamnoseški mojster

363 19-8 v Celju

Nova ulica števil. 11.

Delavnica mramornatih altarjev
ter drugih umetnih kamnoseških del.Čez 200 nagrobnih
spomenikovrazličnih mramorjev, granitov in sijenitov
po najnovjših modernih načrtih

vedno v zalogi.

Vsa stavbena kamnoseška dela.

Pohištvene plošče za mizarje. — Likanje in
struganje mramora s strojno silo.

Lastni kamnolomi.

Postrežba točna.

Priznana solidna i fina dela.

Obrise na zahtevanje izdelam takoj.

Za bolne na želodcu in stare ljudi. 495

Konjak

star, iz domačega vina, pošilja franco 4 stekl.
za 6 gold., 2 litra za 8 gld., novi konjak 2 litra za
4-80 gld. Benedikt Hertl, grajščak, Gollič
p. Konjicah, Štaj.

1 stekl. za 1 gld. 50 kr. se dobi pri Al. Quandest, gosposka ulica, Maribor.

Lekarničarja A. Thierryja balzam

z zeleno nunsko varstveno znamko, 12 majhnih ali 6 velikih
steklenic 4 K — poštnine prosto.A. Thierryja centifolij. mazilo
2 lončiča 3-50 K poštnine prosto razpošilja proti predplačiluA. Thierryja lekarna k angelju varhu
v Pregradi pri Rogaški Slatini.Dunaj: glavna zaloga, lekarna C. Brady,
Fleischmarkt 1. Budapest: lekarna I.
Török in dr. Egger. Zagreb: lekarna
S. Mittelbach.

Na drobno v vsaki lekarni. 348 10

Na debelo. * Na drobno.

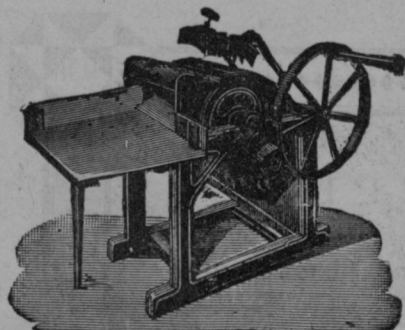
Postrežba točna. * Nizke cene.

Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“

Celje, Graške ulice št. 12.

Za stavbeno sezono vse stavbene potrebščine v največji izberi.

Opozarja na svojo veliko
zalogo traverz, v odvodnih
cevi, izdelkov iz kamešćine,
kakor cevi za kanalizacije in
stranišća, nastavke za dim-
nike v vsakovrstnih oblikah,
cementa, stavbenih in pohi-
štvenih okovov, samokolnic,
raznega rokodelskega orodja,
kuhinjske priprave, štedilni-
kov itd.brusne kamne.
Za kose se jamči.Mlatilnice z gepljem
in ročne,
čistilnice in drugi
poljedelski in
vinorejski stroji
iz najbolj slovećih tovarn po
zelo nizkih cenah,

ter vsakovrstne

355 4

Med. univ.

420 3-1

Dr. Bela Stuhec,

praktični in zobozdravnik v Ptuiju,

odpotoval je na štiri tedne k orožnim vajam
ter bode od srede septembra v hiši gospe Škra-
barjeve na Minoritskem trgu ne več na Flori-
janskem trgu ordiniral.

Sejem

bode 24. avgusta t. l. v Središču.

Konjerejci se vabijo, naj priženejo svoje konje zlasti pa žre-
beta v obilnem številu, ker kupci uže sedaj poprašujejo po žrebetih
težkega plemena.

Trg Središće, meseca avgusta 1901.

413 2-2

Šinko, župan.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu
vsakovrstne podobice, molitvenike,
rožne vence, svetinjice, križce.Velika knjiga z vzorci od navadnih do najfinejših
podobice je v tiskarni na vpogled.

Spominki na prvo sv. obhajilo kos od 1 do 10 kr.

Rožne vence vsake velikosti in kakovosti prodajamo na
drobno in debelo, rožne vence žalostne Matere
Božje in preč. Spočetja itd. — Lepi križci so
pa medeni ali niklasti za rožne vence, za kras na
steno in posebno za častite duhovnike za sprevidenje
bolnikov; križi s stojalcem, svetinjice različnih vrst.

Tiskarna ima v zalogi tiskovine za:

župnijske, občinske in politične urade, odvetnike in notarje,
trgovce, hôtele in gostilnice, posojilnice in zasebnike.Naročila na lepake (vsake vrste in velikosti), poročne liste,
osmrtnice, spominske liste, vizitke, tabele, knjige, časnike,
dalje preskrbi za vsak urad ali zasebnike štampilje (pečate).

Vsako naročilo se izvrši hitro, lično in ceno.

Jožef Brandl,

izdelovalec orgelj

24-5 v Mariboru

se priporoča za stavbe orgelj
vsake velikosti po najboljših si-
stemih. — Prevozam tudi pre-
novljenje, popravke in uglasbenje
orgelj. — Spričevala od zgotov-
ljenih orgelj so na razpolago.

Veliko denarja

do 1000 K na mesec

lahko zaslužijo osebe vsakega stanu (kot
postranski zaslužek). — Natančneje pod:
„Reell 112“ Annoncenbureau E. Kristoffik,
Innsbruck. Postfach 36. 237

Razne

uradne pečate

priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru